

ΣΤΟ ΠΑΛΗΟΜΟΝΑΣΤΗΡΟ

Ὁ ἥλιος ἔπερνε νὰ βασιλέψη κι' ὁ γέρο - Ἀντρέας μὲ τὴν πίπα στὸ στόμα ἀγιάντευε κατὰ τὸ βουνό. Ἀγιάντευε καὶ δὲ χόρταινε νὰ τὸ κυττῆ καθὼς ἀπλωνότανε θεόρατο κι' ἀσάλευτο μὲ τοὺς σκοτεινοὺς λόγγους του, τὶς ἄγριες γκρεμίλες του καὶ τὰ μονοπατάκια ὅπου ξεχώριζαν ἀπάνω του καθὼς ψιλὲς ἄσπρες γραμμούλες. Ἐνα σύννεφο βαρὺ ἦταν θρονιασμένο στὴν ψηλότερη ρόχη του κι' ἦταν τόσο ἀκίνητο σὰ νὰ βροῖκε ἄκὲ πάνω τὴν καλύτερη θέση ποὺ τοῦ ἔπρεπε. Γύρω ὁ οὐρανὸς ὅλο καὶ θάμπωνε κι' ὅλο τὸ βουνὸ εἶχε ἓνα βαθὺ μῶβ χρῶμα στὸ χειρολωριάτικο ἐκεῖνο βράδυ.

— Ὁ τόπος ἄκὲ πάνω, ἄρχισε ὁ γέρο - Ἀντρέας ἔχει τώρα κάτι λουλουδάκια τόσα δά. Κάτι μικρὰ λουλουδάκια, ὅπου ξεπαγιάζουν τὰ καυμένα στὴν ψύχρα τοῦ βουνοῦ. Κι' ἀπὸ χορταράκια ὅσα θέλει ἡ ψυχὴ σου. Ἡ γῆς βλέπει, εἶναι ὀργὴ τοῦτον τὸν καιρὸ καὶ θρέφει μιλλιούνια... Τέτοια ὦρα ἄκὲ πάνω, σὰ φύγη ὁ ἥλιος κι' ἰσκιώσει ὁ τόπος, τὶ γοῦστο πῶχει τὸ τζάκι μέσ' τὴν ἐρημιᾶ! Καθὼς καίει καὶ καπνίζει σιγοτρίζουν τὰ ξύλα, ὁ τόπος σοῦ φαίνεται πῶς ἡμερεύει. Καὶ πῶς κάποιος φίλος σοῦ κρατᾶει συντροφιά.

Γιαὶ ἐγὼ ἔζησα πέντε - ἕξι χρόνια ἄκὲ πάνω. Τότες ὁ τόπος ἦταν καλός, ὅ'α τὰ χαλάσματα στὰ βουνὰ ἦταν δικὰ σου. Πήγαινες ὅπου ἤθελες, πῆγα κι' ἐγὼ νὰ μείνω στὸ παλιομοναστήρο. Φαίνεται λίγο, ἐκεῖ ψηλὰ π' ἀσπρίζει, στὴ μέση στὴ μεγάλη λαγκαδιά: ὅπως τὸ βροῖκα ἦταν ἓνα χάλασμα τοῦ διαόλου, φωνηὰ γιὰ τὰγοῖμια. Τὰ κελιά γκρεμισμένα, ἡ ἐκκλησιὰ μισοπεσμένη, καμμένη, νὰ τὸ βλέπης καὶ νὰ σὲ πιάνει λύπη. Στὰ παλιὰ τὰ χρόνια, καθὼς ἴλενε, εἶχε καμμιά δεκαριά καλογέρους. Ἔπεσαν ὅμως μιὰ νύχτα κουρσάροι καὶ τοὺς ἔσφαξαν. Ἐκαψαν καὶ τὸ μοναστήρι. Ἀπὸ τότε ἔβλεπαν, ἴλεε, τὶς νύχτες, τοὺς καλογέρους νὰ γυρνᾶνε στὰ χαλάσματα, μὲ τὰ ράσα ὅλο οἴματα... ἄλλὰ ἐμένα τί μ' ἐνοιάζαν αὐτά; Πιάνω καὶ φτιάνω σιγὰ σιγὰ ἓνα κελί, τὸ σκεπάζω, τὸ ἀβεστώνω, φυτεύω δεντράκια, σιάζω τὰ πεζούλια. Ἐγιναν ὅλα μιὰ χαρὰ νὰ τὰ βλέπης. Βασανίστηκα, ἐπάλεψα, ἀλλὰ τὰ κατάφερα. Ἄς εἶναι καλὰ καὶ οἱ ἀνθρώποι ποὺ μὲ βοήθησαν. Βολεύτηκα λοιπὸν καὶ πέρναγα ὅπως θέλει ὁ θεός. Καὶ μὲ τὴν καλοσύνη καὶ μὲ τὴν κακοκαιρία καὶ μ' ὅλους τοὺς καιρούς. Τὸ κελί μου βᾶσταε καλὰ καὶ μὲ σκέπαζε.

— Ἐ, τὸ κελί μου τὶ μικρὸ καὶ ζεστὸ ποὺ ἦτανε!

Δούλευα κι' ὄλας. Δὲν ἤμουνα τεμπέλης. Νὰ κόβω ξύλα, νὰ φυλάω τὸ δάσος, νὰ φυτεύω, νὰ ποτίζω, νὰ ἰσιώνω τὸν τόπο, ὄλο κάτι εἶχα νὰ κάμω. Δυὸ φορές τὴ βδομάδα κατέβαινα ἐδῶ στὴν πολιτεία, πούλαγα χόρτα, πούλαγα κανένα φόρτωμα ξύλα καὶ πόρνεα. Ὅταν δὲν εἶχα δουλειὰ ἀγνάντευα τὴ θάλασσα. Γιατὶ φαινότανε ἀπὸ 'κεῖ μιὰ χαρὰ ἢ θάλασσα. Μέτραγα τὰ πανιὰ πὺν ταξίδευαν, λογάριζα τὶ καιρὸς θὰ ταύρη. Ἀπὸ τὸ δάσος ψηλότερα ἐρχότανε μιὰ βοή σὰν τραγοῦδι. Κι' ἡ βρυσούλα δίπλα στὴν ἐκκλησία ἔτρεχε ἓνα νεράκι κρούσταλλο.

Τοῦ χειμῶνα ἡ νύχτες δὲν εἶχαν τελειωμό. Ἀποβραδὺς ἀναβα τὸ τζάκι καὶ ζεστενόμουνα. Καμμιά φορά, ὅταν ὁ καιρὸς ἦταν ἥσυχος, ἄκουες στὸ τζάκι τὰ ξύλα πὺν σιγοτρύζανε.

Μὰ ὅταν κατέβαινε δυνατὸς βορηᾶς, τὸ δάσος βούιζε σὰ θάλασσα. Ἡ καμπάνα χτύπαι τότε μοναχὴ τῆς καὶ στὴν ἐκκλησίτσα μοῦ φαινότανε πῶς ἄκουα ψαλίσματα. Ναι, κάτι ψαλίσματα ἀνακατωμένα μὲ τὸ βουητὸ τοῦ ἀέρα. Ὁ Θεὸς νὰ μὲ συγχωρήσει... — Οἱ σκοτωμένοι καλογέροι θὰ βγήκανε καὶ ψέλνουνε, ἔλεγα κι' ἀμπάρωνα τὴν πόρτα μου.

Μιὰ τέτοια νυχτιὰ χάλαε ὁ θεὸς τὸν κόσμον κι' ἤμουνα κι' ἄρρωστος. Ξαπλωμένος στὰ ροῦχα μου, μέσ' τὸ κελί μου, ὅπου τὸ τζάκι ἔκαιε. Ὁ ἄνεμος ἔρριχνε δέντρα, ἔσπαιε κλαριά. Μεσ' τὸ χαλασμό αὐτὸ ἀκούω μιὰ φωνὴ νὰ μὲ φωνάζη ἀπὸ πέρα ἀπὸ μακρὰ—Ρὲ Ἀντρέα, ὦρὲ Ἀντρέα!.. Ποιὸς διάβολος νὰ εἶναι τέτοια ὦρα; λέω. Βάνω μιὰ φωνὴ καὶ τοῦ ἀποκρίνομαι. Περιμένω, τίποτα. Σὲ λίγο πάλι τὰ ἴδια—ρὲ Ἀντρέα, ὦρὲ Ἀντρέα!.. Κάνω νὰ σηκωθῶ μὰ δὲν ἐμπόρσεσα. Μαζεύτηκα λοιπὸν στὰ ροῦχα μου καὶ περίμενα. Ὅπου σὲ μιὰ στιγμή φυσάει ἓνας δυνατὸς ἀέρας, ἀνοίγει ἡ πόρτα μου καὶ νὰ σου ἓνας καλόγερος. Ἐνας γεροντάκος ὡς ὀγδόντα χρονῶ. Μὲ κάτι ράσα ὄλο αἵματα. Μπαίνει μέσα, μὲ κυττάει, πάει στὸ τζάκι, ζεσταίνει τὰ χέρια του. Μὲ ξανακυττάει, κάθεται στὸ σκαμνί.—Τὶ θές, παποῦ; τοῦ λέω. Δὲ μιλάς; Τίποτα αὐτός. Παίρνει τὸ τάσι, πίνει νερὸ σὰ νοικοκύρης. Ἐπειτα σηκώνεται μὲ ξανακυττάει ἀνοίγει τὴν πόρτα καὶ χάνεται. Ἡ καμπάνα δὸς του καὶ χτύπαι.

Ἐκανα τὸ σταυρό μου καὶ συλλογιζόμουνα. Ποῦ εἶμαι, λέω, στὸν κόσμον τοῦτο ἢ στὸν ἄλλον; Θέ μου συχώρεσέ με τὸν ἀμισητῶλό... Σημέρωσε καμμιά φορά κι' ἀποκοιμήθηκα, ἀλλὰ ἔμεινα τρεῖς μέρες ἀκόμη ἄρρωστος. Τέτοιο πράμα δὲν μοῦ εἶχε τύχει ἄλλοτες. Ὁ Πειραμὸς, βλέπεις, εἶναι πονηρός, σοῦ ρίχνεται ὅταν σὲ βρίσκει πειδ' ἀδύναμο.

Μ' ὄλα τοῦτα τὸ κελί μου δὲν τᾶφναι. Τὸ εἶχα φτιάξει

μὲ τὰ χέρια μου καὶ τὸ πόναγα. Κι' ἔπειτα τὶ μ' ἔνοιαζαν οἱ κολογέροι; Ἡμουνα κ'εἰ πάνω βασιληᾶς. Ὁριζα τὸν ἑαυτό μου κι' ὄλο τὸ βουνό. Πήγαινα ὅπου ἤθελα, ἔκανα ὅτι ἤθελα. Δούλευα κ' ἰ χαιρόμουν τὴ δουλειά. Χαιρόμουν καὶ τὴ μοναξιά μου. Ναι πήγαινα κάτω μὲ τοὺς ἀνθρώπους; Καλύτερα, ἔλεγα, μὲ τὰ φαντάσματα!

Ὡς πὺν μιὰ μέρα ἦρθαν χωροφυλάκοι καὶ μ' ἔβλεπαν ν' ἀδειάσω τὸ κελί. Νὰ τὸ ἀδειάσω γρήγορα, σὲ τρεῖς μέρες καὶ νὰ φύγω. Γιατὶ τὸ μοναστήρι θὰ τὸ ἔταιρε, λέει. Ἡ Κυβέρνηση Μαχαιριά νὰ μούδινες δὲν θὰ πόναγα τόσο. Σκοτίστηκε ὁ νοῦς μου καὶ φριμακώθηκα. Ὁχ, θέ μου, λέω, τί θὰ κάμω τώρα; Εἶπα νὰ ἔβανα φωτιά καὶ νὰ τὸ ἔκαια. Ἀλλὰ τὸ λυπήθηκα. Εἶπα νὰ κλεινόμουν μέσα καὶ μὲ τὸ γκοῦ νὰ μὴν ἀφήσω κανένα νὰ ζυγώση. Ἀλλὰ δὲν τῶχα σκοπὸ νὰ γίνω κακοῦργος. Σκέφτηκα ὅλη τὴ νύχτα καὶ πῆρα τὴν ἀπόφαση. Πῆρα τὴν ἀπόφαση νὰ φύγω.

Τὴν ἄλλη μέρα πρωί - πρωί, σηκώθηκα, μάζωξα τὰ ρουχαλάκια μου, τὰ λίγα πράγματα πὺν ὄριζα κι' ἤμουνα ἕτοιμος γιὰ δρόμο. Ἡ καρδιά μου ἐβάραινε ἀπ' τὸν πόνο καὶ πήγαινε νὰ ραῖση. Βγαίνω στὴν αὐλόπορτα, κάνω νὰ φύγω καὶ πάλι στέκομαι. Γυρίζω πίσω, πάω στὴ βουσουλά, πίνω νερό. Πάω καὶ στὸ μονοπατάκι ὅπ' ἔβγαине ὡς ἀπάνω τὴ ραχούλα. Τὸ ἀνεβοκατεβαίνω σὰν τρελλὸς δύο - τρεῖς φορές. Τελευταῖα ρίχνω μιὰ μ' τὰ στὸ κελί μου. — Ἐχετε γειὰ λέω, ἔχετε γειὰ!

Ἔτσι ἔφυγα ἀπὸ κ'εἰ πάνω καὶ κατέβηκα στὴν πολιτεία. Ἀπὸ τότε γυρίζω πέρα - δῶθε σὲ τίποτα ὑπόγεια καὶ τρυπῶνω. Μὲ διώχνουν ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κ'εἰ σὰν τὸ σκυλί. Δὲν ὀρίζω μιὰ πιθαμὴ τόπο ν' ἀπλώσω τὸ κορμί μου. Γιατὶ στὰ νειάτα μου δὲ ρίζωσα πουθενὰ καὶ τώρα κυλάω σὰν τὴν πέτρα στὴν κατηφοριά. Κι' ἀκόμα γέρασα καὶ τὰ πόδια δὲ μὲ βαστοῦν σὰν ἄλλοτε. Τὶ μπορῶ νὰ κάνω; Κάθομαι κι' ἀγναντεύω καμιά φορὰ κατὰ κ'εἶθε καὶ θυμοῦμαι τὰ παλιά. Ἀλλὰ τί ὠφελεῖ; Πῶς νὰ ζυγώσω κ'εἰ πάνω, πῶς νὰ φύγω ἀπὸ δῶ; ἄλλοτε ἔζοῦσα μὲ τὰ φαντάσματα, τώρα χωρὶς τοὺς ἀνθρώπους δὲν κάνω. Ὁ κόσμος ἔστενεψε, δὲν ἔχει πειὰ τόπο γιὰ μένα!...

Ἔτσι σταμάτησε ὁ γέρο - Ἀντρέας. Πέρα τὸ βουνὸ ὄλο κι' ἔσβυνε στὸ βροιδυνὸ σύθαμπο. Τὸ σύννεφο ἰπάνω του εἶχε ἀπλώση τώρα κι' εἶχε σκεπάσει τὸ μισὸ οὐρανό. Τὰ σπίτια τριγύρω, οἱ ἀνθρώποι, ὅλα τὰ πράγματα εἶχαν κάτι τὸ θαμπὸ καὶ ἀβέβαιο μὲς τὴ σκοτεινιά πὺν ἀργυροκατέβαινε στὴν Πλάση.